

Mấy ý kiến về việc tổ chức đại hội đảng bộ ở xí nghiệp

Nguyễn Đức Kỳ

Phó trưởng ban tổ chức Thành uỷ Hà-nội

Đại hội đảng bộ xí nghiệp là sinh hoạt chính trị cao nhất của cơ sở đảng, nhằm phát huy trí tuệ của toàn thể cán bộ, đảng viên để tham gia một cách tích cực nhất vào sự lãnh đạo của Đảng. Mặt khác, tổ chức đại hội đảng bộ cũng là thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ của Đảng để mọi đảng viên tự mình hoặc thông qua đại biểu của mình mà lựa chọn những cán bộ đảng viên có đầy đủ đức tài và tín nhiệm để bầu vào cơ quan lãnh đạo của Đảng ở cơ sở.

Những năm gần đây, nhờ nhận thức được mục đích và ý nghĩa quan trọng đó và nhờ có thực tế chỉ đạo vấn đề này mà nhiều đảng bộ xí nghiệp đã rút được những kinh nghiệm tốt. Chất lượng các đại hội dần dần đã được nâng cao, bảo đảm được tính chất lãnh đạo, giáo dục và chiến đấu của sinh hoạt Đảng.

Những kinh nghiệm chính mà chúng tôi thu lượm được trong việc chỉ đạo nâng cao chất lượng đại hội đảng bộ cơ sở là những kinh nghiệm sau đây:

I - Chuẩn bị tốt báo cáo và nghị quyết về phương hướng nhiệm vụ công tác của đảng bộ

Chất lượng đại hội chủ yếu được gắn với việc chuẩn bị tốt báo cáo và phương hướng nhiệm vụ công tác của đảng bộ. Chúng tôi coi đây là nội dung quan trọng, cơ bản bậc nhất.

Vấn đề chuẩn bị xây dựng báo cáo và phương án công tác của đại hội lệ thuộc một phần vào trình độ của cấp uỷ, nhưng lệ thuộc phần chính vào cách đặt vấn đề có đúng hay không. Những năm trước đây, nhiều báo cáo của đại hội chỉ nặng về kể lể thành tích, kể lể công việc đã làm, mà không mang được tính chất tổng kết, nhận định, rút ra được những kinh nghiệm thành công, thất bại trong công tác lãnh đạo của

Đảng ở xí nghiệp. Có nơi gần như "bê" nguyên xi báo cáo của chuyên môn vào báo cáo của đại hội, hoặc là "ghép" các báo cáo hoạt động của chuyên, của các tổ chức quần chúng và phân công tác xây dựng đảng thành báo cáo của đại hội. Vì vậy, báo cáo kém tính chất lãnh đạo, giáo dục và chiến đấu. Về phương hướng nhiệm vụ công tác, nhiều nơi làm không tiến bộ hơn báo cáo là mấy. Có đại hội không chỉ rõ được những thuận lợi khó khăn, không chỉ ra được những biện pháp để vươn lên lúc thuận, khắc phục lúc khó khăn.

Qua thực tế, chúng tôi thấy: muốn xây dựng được báo cáo và nghị quyết sát, đúng, mang được tính chất lãnh đạo, giáo dục, chiến đấu, bảo đảm được nội dung chủ yếu nhất của đại hội, bí thư đảng uỷ cần trực tiếp chuẩn bị bản báo cáo và đề án công tác, phát huy được trí tuệ của tập thể đảng uỷ. Tập thể đảng uỷ cũng trực tiếp và tích cực tham gia chuẩn bị. Khi chuẩn bị phải nghiên cứu kỹ lại các đường lối, chính sách của Đảng, nắm chắc được nhiệm vụ của trên giao, phân tích được đúng đắn điều kiện khách quan đặc biệt và hoàn cảnh chủ quan của xí nghiệp, dự kiến được những thuận lợi khó khăn, thể hiện được tinh thần cách mạng tiến công, vươn lên, nhưng không thoát ly đặc điểm cụ thể của xí nghiệp. Nghị quyết đó phải có khả năng thực hiện, có giá trị hành động.

Các đảng bộ xí nghiệp đều có nhiệm vụ lãnh đạo mọi mặt công tác. Vì vậy nghị quyết của đại hội đều cần kiểm điểm sự lãnh đạo của đảng bộ trên các mặt công tác, phải đề ra phương hướng và nhiệm vụ cho các mặt công tác, các hoạt động của các tổ chức trong xí nghiệp; nhưng, mỗi lần đại hội của từng xí nghiệp phải có một ý định tập trung, giải quyết được những nhiệm vụ cơ bản nhất, cấp thiết nhất ở xí nghiệp; phải chỉ rõ được những khâu tồn tại chủ yếu nhất, chỉ ra được những biện pháp giải quyết có hiệu quả nhất.

Đảng uỷ phải tổ chức để các chi bộ thảo luận kỹ lưỡng bản báo cáo và đề án công tác. Ngoài ra, chúng ta có thể dùng nhiều hình thức tổ chức tiếp xúc trực tiếp hoặc gián tiếp để lấy được cả ý kiến của anh chị

em cán bộ, công nhân ngoài Đảng hoạt động trên các mặt sản xuất, công tác, nghiêm chỉnh suy nghĩ và tiếp thụ những ý kiến mà các chi bộ đã thảo luận và đồng ý đưa vào báo cáo và nghị quyết. Mặt khác, cần tranh thủ sự lãnh đạo và chỉ đạo của cấp ủy, của cơ quan chuyên môn và các đoàn thể cấp trên đối với những vấn đề thuộc về đường lối, phương hướng, nhiệm vụ mà đảng ủy thấy còn lúng túng hoặc còn chưa quán triệt sâu sắc.

2 - Chuẩn bị kỹ việc lựa chọn người vào cấp ủy

Bên cạnh việc chuẩn bị nội dung báo cáo và dự thảo nghị quyết, việc chuẩn bị lựa chọn người vào cấp ủy cũng là một nội dung trọng yếu của đại hội cơ sở.

Đại hội có nghị quyết tốt, nhưng thiếu một cấp ủy có năng lực tổ chức chỉ đạo thực hiện nghị quyết của đại hội thì cũng không được.

Thực ra vấn đề này năm nào các đảng bộ cũng tiến hành, nhưng sự hiểu biết và cách vận dụng cũng còn có những chỗ khác nhau. Trong việc chuẩn bị lựa chọn người tham gia cấp ủy thường xảy ra hai khuynh hướng, có nơi nặng về tiêu chuẩn đức tài mà xem nhẹ cơ cấu cấp ủy, có nơi lại nặng về cơ cấu mà xem nhẹ tiêu chuẩn đức tài. Trong việc vận dụng tiêu chuẩn, có khi cũng chỉ nặng tài, nhẹ đức hoặc ngược lại. Những khuynh hướng trên đều không đúng và thường dẫn đến những tác hại nhất định, nhất là nếu nặng về cơ cấu mà nhẹ về tiêu chuẩn, hoặc nếu xem nặng tài mà nhẹ đức. Những biểu hiện này thường dẫn đến gò ép, mất dân chủ trong việc bầu cử và không tránh khỏi làm giảm tín nhiệm của cấp ủy, làm mất tác dụng của việc thông qua dân chủ bầu cử để đảng viên giám sát, giáo dục, rèn luyện cán bộ. Trong thực tế, có đồng chí giữ cương vị lãnh đạo chủ chốt trong xí nghiệp phạm khuyết điểm. Xét về tiêu chuẩn, đồng chí đó không còn xứng đáng ở trong cơ quan lãnh đạo của Đảng ở xí nghiệp, nhưng vì đảng ủy ngại đồng chí đó phản ứng, sợ mất đoàn kết nội bộ, nên cố gò ép đảng viên bầu các đồng chí đó vào cấp ủy. Năm này sang năm khác, đồng chí đó vẫn không có chuyển biến,

không sửa chữa khuyết điểm mà còn rất chú quan với cương vị của mình. Ngược lại, có đồng chí do đại hội không bầu vào cấp uỷ, chỉ sau một thời gian đã nhận ra khuyết điểm của mình và nỗ lực sửa chữa, sau này lại được cử vào đảng uỷ.

Để làm tốt việc lựa chọn người vào cấp uỷ, chúng tôi thấy cần chuẩn bị kỹ những mặt sau đây:

Phải làm cho mọi đảng viên quán triệt và nhất trí về vị trí của cấp uỷ đảng ở cơ sở, quán triệt và nhất trí về tiêu chuẩn cấp uỷ viên. Những đồng chí được lựa chọn vào cấp uỷ trước hết và chủ yếu là những đồng chí đủ tiêu chuẩn đức tài, nhất là những đồng chí xuất thân công nhân và là công nhân đang trực tiếp sản xuất. Bảo đảm cho cấp uỷ và các bộ máy ở xí nghiệp có số đông thuộc thành phần cũ là công nhân. Trên cơ sở phương hướng giai cấp và tiêu chuẩn, căn cứ vào yêu cầu bảo đảm sự lãnh đạo của Đảng trên các mặt công tác mà xác định cơ cấu cấp uỷ. Ngoài ra cũng cần quan tâm thích đáng đến việc cấu tạo đội ngũ cán bộ ở xí nghiệp, đến việc thực hiện chính sách cán bộ và đoàn kết đội ngũ cán bộ ở xí nghiệp để cấu tạo một cấp uỷ cho tốt. Tất cả những vấn đề về tiêu chuẩn, cơ cấu cấp uỷ, đoàn kết cán bộ, thực hiện chính sách cán bộ đều có quan hệ chặt chẽ với nhau nhưng phải nắm vững phương hướng giai cấp của Đảng, nắm vững tiêu chuẩn cấp uỷ viên, trong đó phải lấy đức làm gốc để xem xét lựa chọn người.

Trong việc vận dụng tiêu chuẩn đạo đức, chúng tôi thấy các nơi mới chú ý đến các mặt như: quá trình sản xuất, chiến đấu, công tác, lãnh đạo tốt, tinh thần kiên quyết chấp hành đúng các đường lối chính sách của Đảng, của tập thể, liêm khiết trong sinh hoạt... nhưng còn mặt liên hệ chặt chẽ với đảng viên và quần chúng, được quần chúng đồng tình ủng hộ thì thường chưa được quan tâm đúng mức. Trong việc vận dụng tài và cấu tạo cấp uỷ gắn với vấn đề đoàn kết đội ngũ cán bộ, thực hiện chính sách cán bộ, một số nơi thường chỉ chú ý đến việc đoàn kết đội ngũ cán bộ lãnh đạo bên trên, lấy chức vụ cao thấp về chuyên môn để

đánh giá về tài mà ít quan tâm đúng mức đến yêu cầu lãnh đạo của Đảng đối với quần chúng công nhân trực tiếp sản xuất. Vì vậy, việc tăng cường các cán bộ, đảng viên ở các bộ phận trực tiếp sản xuất, những đảng viên trẻ, những cán bộ, đảng viên nữ, tham gia vào cấp uỷ là vấn đề rất khó khăn, mặc dù ở những nơi này công nhân trẻ rất đông, công nhân nữ rất đông, cần phải có những cán bộ, đảng viên công nhân trẻ và nữ tham gia nhiều vào cấp uỷ để bảo đảm mối liên hệ của Đảng với đảng viên và quần chúng công nhân. Chúng tôi thấy cần phải khắc phục những lệch lạc đó để tăng thêm những cán bộ, đảng viên trực tiếp sản xuất, nhất là cán bộ trẻ và nữ vào cấp uỷ.

3 - Phải thật dân chủ, thiết thực, trong nội dung cũng như hình thức tổ chức, kiên quyết chống bệnh hình thức.

Vấn đề dân chủ trong việc tổ chức đại hội là một vấn đề hết sức quan trọng, có ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng của đại hội. Phải hết sức coi trọng việc mở rộng dân chủ thực sự từ lúc chuẩn bị cũng như trong qua trình tiến hành đại hội. Trước hết là việc dân chủ thảo luận, tham gia ý kiến vào báo cáo, đề án của đại hội. Phải đề cao tinh thần tự phê bình và phê bình trong quá trình thảo luận và nghiêm chỉnh tiếp thu ý kiến đóng góp của đảng viên, quần chúng vào báo cáo và đề án. Phải dân chủ học tập và lắng nghe ý kiến về việc lựa chọn và giới thiệu người tham gia cấp uỷ.

Trong đại hội, phải biết tập trung vào những vấn đề quan trọng, những vấn đề còn chưa nhất trí, những vấn đề cần làm quán triệt sâu sắc, để thảo luận. Phải tránh những tham luận dài dòng chỉ có tác dụng bổ sung những hiện tượng phụ hoặc chỉ có tác dụng tuyên truyền đề cao thành tích không phải chỗ.

Đi đôi với vấn đề thiết thực và dân chủ trong việc lãnh đạo nội dung đại hội, cần chú trọng khắc phục bệnh hình thức trong việc tổ chức đại hội. Cụ thể là:

- Những đảng bộ nhỏ số lượng đảng viên chỉ khoảng 60 - 70 đồng chí trở lại thì có thể họp đại hội toàn thể đảng viên. Còn những đảng bộ có khoảng gần 100 đảng viên trở lên thì nên họp đại hội đại biểu. Đối với những đảng bộ lớn, số đại biểu cũng chỉ nên định nhiều nhất 70 đại biểu. Số lượng vừa phải vừa để đảm bảo chất lượng đại hội, vừa để bảo đảm dân chủ; nhất là trong tình hình thời chiến, lại càng không nên họp quá đông.

- Việc bố trí hội họp nên nghiêm trang, có cờ và ảnh và một số khẩu hiệu cần thiết, không nên bài trí hình thức.

- Bỏ hẳn việc tổ chức các đoàn đại biểu quần chúng đến chào mừng đại hội, tặng hoa, hát chào... mà thay vào đấy là việc lấy ý kiến phê bình xây dựng Đảng trước khi vào đại hội; còn sau khi đã có nghị quyết của đại hội thì tổ chức báo cáo lại với quần chúng và phát động quần chúng thi đua thực hiện nghị quyết của đại hội.

Một số kinh nghiệm về nâng cao chất lượng tổ chức đại hội đảng bộ cơ sở trên đây là những vấn đề mà chúng tôi đã làm, đang làm và còn đang tiếp tục rút kinh nghiệm. Chúng tôi mong được tiếp thu những kinh nghiệm đã thu được của các đảng bộ xí nghiệp ở các địa phương.